Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Vår dato: 28.09.2021
Vår ref: 2021/3297
Dykkar dato:
Dykkar ref:

Tingvoll kommune
Midtvågvegen 2
6630 TINGVOLL

Saksbehandlar, innvalstelefon
Andreas Sandnes Granli, 71 25 84 27

Løyve til felling av skadegjerande gaupe – Tingvoll kommune

Vi viser til e-post og telefonisk kontakt med Tingvoll kommune v/Andreas Lilleheier Aarset 27.09.2021, samt til søknad av 28.09.2021 frå Tingvoll kommune.

Med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 13, gir Statsforvaltaren i Møre og Romsdal Tingvoll kommune skadefellingsløyve på ei gaupe frå og med 28.09.2021 til og med 05.10.2021.

Fellingsforsøket skal gjennomførast av det kommunale fellingslaget, og vi stiller midlar til disposisjon for gjennomføring av fellingsforsøket.

Statsforvaltaren har lagt særleg vekt at skaden er skjedd på innmark nær husa på garden og at det over sommaren er dokumentert 3 lam tapt til gaupe på same innmark.

Nærare vilkår følgjer av dette brevet.

Bakgrunn
Søknaden er fremma på bakgrunn av at det er funne tre kadaver av lam i buskapen til Ole Magnus Rakstang, det siste kadaveret er funne 22.09.2021. Kadaverfunna er gjort på innmark der sauen går. Statens naturoppsyn (SNO) har dokumentert at lamma er drepne av gaupe.

Vi legg til grunn at det er valda skade av gaupe, og at det er skjedd skade over tid og at gaupa har hatt fast tilhald på plassen i denne tida slik at skadepotensialet er vesentleg. Viltkamera har fått bilete av gaupa som viser at den har ein skadd framfot og at det truleg er ei gaupe som har vore observert fleire stader i Ålvundfjordområdet og utover Tingvollhalvøya sidan mars 2021. Gaupa har framleis tilhald i området og er observert på kadaver etter at lammet vart tatt.

Juridisk grunnlag for avgjerda
Det rettslege grunnlaget for avgjerda er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 andre ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 omforvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jfr §§ 1 og 13.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk
(…)
b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
(…)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (…)

Rovviltforskrifta § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):
Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til
a. områdets betydning som beitemark
b. skadenes omfang og utvikling
c. potensialet for fremtidige skader
d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Skadefelling er eit verkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjonar som kan oppstå. Løyve til skadefelling er difor knytt til bestemte skadesituasjonar, og vert avgrensa i tid og rom.

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak av 23. april d.å. i sak 18/21 fastsatt en kvote på 5 betinga skadefellingsløyve på gaupe i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) frå 1. juni 2021 – 15. februar 2022. I vedtaket står det mellom anna følgjande om skadefelling av gaupe:
«Bestanden ligger over bestandsmålet på 12 familiegrupper per i dag (tre års gjennomsnittet er 15,3). Terskelen for felling av skadegjørende gaupe skal være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein.»

Statsforvaltaren si vurdering
Etter naturmangfaldlova § 5 er det eit mål at artane og deira genetiske mangfald skal bli ivaretatt på lang sikt og at artane skal kunne finnast i levedyktige bestandar i sine naturlege utbreiingsområde. Tiltak etter naturmangfaldlova skal likevel vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Naturmangfaldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er i rovviltforskrifta § 3 fastsett til 65 årlege ynglingar. Bestandsmålet er vidare fordelt på sju av åtte forvaltningsregionar for rovvilt, jf. rovviltforskrifta § 4. I rovviltregion 6 er det mål om 12 årlege ynglingar. Dei fylkesvise bestandsmåla går fram av forvaltningsplanen, og er i Møre og Romsdal på to familiegrupper årleg innanfor kvotejaktområdet på Nordmøre.

Etter rovviltforliket punkt 2.2.19 skal soneinndelinga forvaltast tydeleg. Dette er tydeleggjort i brev av 28. april 2014 frå klima- og miljøministeren til fylkesmennene og rovviltnemndene og i brev av 21. mai 2014 frå Klima- og miljødepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD) til rovviltnemndene, med kopi til Fylkesmennene. I område som i forvaltningsplanen er definert som yngleområde for rovvilt skal beitenæringa tilpasse drifta med utgangspunkt i at det vil vere rovvilt i beiteområdet. Her skal terskelen for skadefelling vere høg. I prioriterte beiteområde veg omsynet til beitenæringa tyngst, og det skal vere lav terskel for uttak av rovdyr som har gjort eller er venta å gjere skade i desse områda.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8 til 12 leggast til grunn som retningsliner ved offentleg myndigheitsutøving. Offentlege vedtak som kan påverke naturmangfaldet skal så langt det er rimeleg vere tufta på vitskapleg kunnskap om artar sin bestandssituasjon samt effekt av påverknad, jf. § 8.

Gjennom statusrapportar frå Rovdata og informasjon frå det nasjonale overvakingsprogrammet for rovvilt har vi god kunnskap om den samla belastninga gaupebestanden er utsett for, jf. naturmangfaldlova §§ 8 og 10. Det skadegjerande individet er skadd og vi har fått video og bilete av den frå våren og gjennom sommaren. Ein framfot er skadd og video vi har fått av gaupa i sommar, viser at dyret ikkje legg vekt på denne foten og at den går dårleg. Skaden kan virke inn på jaktsuksess for gaupa og reproduksjonssuksess. Det kan og dreie jakta over på enklare byttedyr og forklare kvifor det vert tatt sau på innmark nær garden i dette tilfellet. Ut over nokre påkøyrslar, predasjon og ulykker, skjer avgangen av gaupe hovudsakleg gjennom jakt. Føre var-prinsippet i § 9 vert difor tillagt lita vekt i denne saka.

Det følgjer av rovviltforskrifta § 9, at statsforvaltaren skal gjere ei særleg vurdering av den konkrete situasjonen opp mot følgjande fire kriterium: området si betydning som beitemark, omfang og utvikling av skadane, potensialet for framtidige skader, og mogelegheita for å gjennomføre førebyggande tiltak.

Sjølv om dei skadane som er avdekt er moderate, er skadane skjedd på innmark og nær husa på garden. Det er og sjeldan ein finn alle kadaver i ein skadesituasjon som dette og dyreeigar

manglar fleire lam utan at det er påvist kva som er skjedd med desse. Det er påvist gaupeskade over ein lengre periode og det kan sjå ut til at gaupa er mindre mobil grunna skaden i framfoten. Ein er avhengig av at ein får utnytta grasressursane på innmarksbeite før vinteren. Sidan det er att veker med godt innmarksbeite, er det eit vesentleg potensiale for vidare skade.

God skadedokumentasjon, informasjon om manglande lam og fotodokumentasjon av gaupa med dei skader denne har, gjer at statsforvaltaren finn det rett å iverksette fellingsforsøk for å avverje skade. Det at gaupa har ein skadd framfot er ikkje tillagt avgjerande vekt i vurderinga, men det er eit moment som er tatt med da dyret truleg ikkje beveger seg over lengre avstandar. Det er uvisst korleis dyret vil klare seg gjennom vinteren med ein slik skade. Det vil seie at vi ikkje kan sjå at den skadde gaupa har nemneverdig verdi for livskrafta i den norske gaupebestanden. Om ei ordinær frisk gaupe hadde vore årsak til ein tilsvarande skade på same tid i sesongen, er det lite truleg at vi ville gitt fellingsløyve.

Vedtak

Ut frå vurderingane ovanfor og med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd b) og § 77; jf. §§ 1, 3, 9 og 13 i rovviltforskrifta av 18.03.2005, samt vedtak fatta av Rovviltnemnda for region 6 den 23. april 2021 i sak 18/21, gir statsforvaltaren Tingvoll kommune fellingsløyve på ei (1) skadegjerande gaupe. Dei som skal vere med i fellingslaget, må tilfredsstille aktuelle kriterium lista opp i punkta nedanfor.

Statsforvaltaren innvilgar kr 60 000,- til jegerløn (§ 9a).

Følgjande vilkår er knytt til iverksetjing av fellingsløyvet:

a. Fellingsløyvet gjeld frå og med 28.09.2021 til og med 05.10.2021.
b. Fellingsløyvet gjeld innafor Tingvoll kommune, i området avgrensa av Langøysundvegen/Kvisvikvegen (vegnr. 6124) i nord, aust og vest, og E39 Straumsnesvegen i sør. Fellingsforsøket skal gjennomførast tett på der det er dokumentert at gaupa har valda skade i år.
c. Fellingsløyvet vert gitt til Tingvoll kommune, som er ansvarleg for fellingsforsøket.
d. Grunna hensynet til beitedyr og uttak av riktig individ skal det ikkje nyttast laus på drevet halsande hund i fellingsforsøket.
e. Gaupe i følgje med ungar er unnateke frå fellingsløyvet.
f. Mads Endre Gjellan er fellingsleiar. Medlemmer i fellingslaget er meldt inn til Statsforvaltaren. Endringar skal meldast inn til Statsforvaltaren før nye medlemmer kan ta del i oppdraget. Fellingsleiar er ansvarleg for at alle som tek del i fellingsforsøket er kjent med vilkåra i dette vedtaket.
g. Fellingsleiar og deltakarane i fellingslaget skal vere registrerte som lisensjegerar, jf.Forskrift om utøving av jakt, felling og fangst, av 22. mars 2002, §§ 13 og 14.
h. Det skal berre nyttast våpen og ammunisjon som tilfredsstiller krava til jakt på gaupe, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.
i. Felling eller forsøk på felling skal umiddelbart meldast til Statsforvaltaren på mobilnummer 9092 6016 og Statens naturoppsyn.
j. Dersom gaupe vert skadeskoten pliktar dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogeleg. Skyttar pliktar å forvisse seg om påskote dyr er truffe eller ikkje. Ved skadeskyting skal skyttar utan opphald underrette Statsforvaltaren og næraste politimynde (tlf: 02800). Statsforvaltaren avgjer vidare gjennomføring og avslutting av ettersøk. Dei som

har deltatt i fellingsforsøket skal bistå forvaltningsmynde ellerpolitimynde i det vidare ettersøket.

k. Gaupe felt i medhald av dette løyvet er viltfondet sin eigedom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger vise fram felt dyr for SNO for kontroll og prøvetaking såsnart som råd etter felling. Jeger skal kunne påvise fellingsstad dersom SNO, politi eller Statsforvaltaren ber om det.
l. Felling og forsøk på felling etter dette løyvet kan gjennomførast uavhengig av grunneigarsin jaktrett, jf. viltloven § 35.
m. Det er krav til rapportering knytt til skadefellingsforsøket. Tingvoll kommune skal utarbeide ein tilsyns-/fellingslogg som skal registrerast i Miljøvedtaksregisteret etter at skadefellingsløyvet er utgått, jamfør rettleiar M-1440|2019. Sluttrapport skal vere levert seinast **01. november 2021**

Klage
Dette vedtaket kan klagast på innan 3 veker etter at melding om vedtaket er motteke eller gjort tilgjengeleg i Miljøvedtaksregisteret; jf. forvaltningslova kap. IV, §§ 28 og 29. Ei eventuell klage bør grunngjevast og skal stilast til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, men sendast til Statsforvaltaren i Møre og Romsdal, Postboks 2520, 6404 Molde.

Alle vedtak som gjeld felling av freda rovvilt blir gjort tilgjengeleg på www.miljovedtak.no. Ein kvar kan fortløpande følgje med på vedtak som gjeld felling av freda rovvilt, ved å abonnere på vedtaka (epostvarsling).

Med helsing

Bjarne Otnes (e.f.)	Andreas Sandnes Granli
fagleiar naturforvaltning	rådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent